

Nr 629

Av herrar **Regnéll** och **Löfgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.

Den föreslagna allmänna varuskatten skulle med den utformning övergångsbestämmelserna fått i proposition nr 162 i många fall komma att verka retroaktivt, d. v. s. träffa leveranser och avtal, som i tiden ligger före lagens ikraftträdande. Enligt förslaget till övergångsbestämmelser skall nämligen skatt utgå på alla likvider, som inflyter från och med den 1 januari nästa år, försåvitt inte leverans har skett före den 16 oktober eller skriftligt avtal om leverans med uppgift om priset har träffats före nämnda dag.

Då omsättningsskatt infördes förra gången undvek man att på detta sätt låta skatten drabba även tidigare uppgjorda affärer. Föredragande departementschefen yttrade i frågan:

Förordningen torde icke böra tillämpas i fråga om försäljning, arbetsprestation eller uthyrning, varom avtal slutits före förordningens ikraftträdande.

Att en icke-retroaktiv konstruktion av skatten var den enda riktiga underströks av första särskilda utskottet, som anförde (utlåtande nr 10, sid. 31):

Att, såsom föreslagits, från beskattning undantaga försäljning, arbetsprestation och uthyrning, varom avtal slutits före ikraftträdandet, torde vara ofrånkomligt.

Till detta uttalande anslöt sig riksdagen.

Att nu avvika från denna av riksdagen tidigare understrukna rättsprincip skulle enligt vår mening vara oberättigat.

Den föreslagna retroaktiva konstruktionen drabbar i första hand avbetalningshandeln och annan kreditförsäljning inom handeln. Omsättningsskatt skulle få erläggas för varor, som beställts och levererats innevarande år men som betalas först efter den 1 januari 1960. Retroaktiviteten drabbar emellertid inte endast detaljhandeln. Även hantverkare — snickare, målare med flera — drabbas av den. Retroaktiv skatt kommer vidare att utgå vid försäljning till företag av t. ex. maskiner, avsedda att användas i företagets drift, om försäljningarna har skett efter den 15 oktober i år och likvid inflyter först nästa år.

I många fall är det praktiskt taget omöjligt för säljaren att reservera sig för omsättningsskatten. Uppenbarligen är det högst otillfredsställande att säljaren, vilkens funktion i fråga om omsättningsskatten endast är uppbördsmannens, skall nödgas själv betala en omsättningsskatt, som han inte kunnat debitera köparen. Situationen blir ingalunda rimligare genom att förslaget om omsättningsskatt räknar med att uppbördsarbetet skall utan ersättning utföras av de kategorier, som genom retroaktiviteten löper risk att i ett övergångsskede själva få bära en del av den nyinförda skatten.

Ett minimikrav är enligt vår uppfattning, att skatten åtminstone inte blir tillämplig på leveranser, som skett före lagens ikraftträdande eller varom skriftligt avtal upprättats före lagens ikraftträdande.

Beträffande skattepliktig import av varor driver förslaget retroaktiviteten ännu längre. Här skall enligt propositionen skatteplikt undantagslöst inträffa, när importen sker efter den 1 januari 1960. Icke ens beställningar, som grundas på avtal slutna före den 16 oktober, skulle således gå fria från skatt. En sådan skillnad mellan importvaror och varor som säljes inom landet förefaller helt omotiverad. Den diskriminerar importen och företag, som direktimporterar. Enligt vår mening bör bestämmelsen om att varuskatt icke skall drabba beställningar, som skett före viss dag, gälla lika väl vid import som vid försäljning inom riket.

Åberopande det sagda hemställer vi,

att riksdagen, för den händelse varuskatt beslutes, måtte antaga följande förslag till övergångsbestämmelser:

I samband med ikraftträdandet skall följande iakttagas:

1. Förordningen äger icke tillämpning i fråga om sådant tillhandahållande inom riket av vara eller tjänsteprestation, som skett före den 1 januari 1960 eller varom före nämnda dag slutits skriftligt avtal, däri vederlaget blivit till beloppet fastställt.

Förordningen äger icke heller tillämpning i fråga om införsel till riket av varor, varom före den 1 januari 1960 slutits skriftligt avtal, däri vederlaget blivit till beloppet fastställt.

Stadgandet i — — — sådana bestämmelser.

Stockholm den 28 oktober 1959

C. G. Regnéll

Sigfrid Löfgren